

Yabancı Dil Sınıflarındaki Lise Öğrencilerinin 21. yy Becerilerine Sahip Olma Durumları ve Sosyal İyi Olma Düzeyleri

Emine TUNÇER GÜNAY¹ ve Hakan SARIÇAM²
21st Century Skills and Social Well-Being Levels of High School Students in Foreign Language Department

Öz

Bu çalışmanın temel amacı lisede yabancı dil alanındaki ve diğer alanlardaki öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerine sahip olma durumları ve sosyal iyi olma düzeylerini karşılaştırmaktır. Çalışmada aynı zamanda lise öğrencilerinde 21. yüzyıl becerileri ve sosyal iyi olma düzeyi arasındaki ilişkiler ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu 402 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrencilerin 202 tanesi 11. ve 12. sınıfa devam eden dil bölümünde okuyan öğrencilerdir, 200 tanesi diğer alanlarda okuyan 11. ve 12. sınıf öğrencileridir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Katılımcı Bilgi Formu, Çok Boyutlu 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği ve Sosyal İyi Olma Ölçeği kullanılmıştır. Normal dağılım sergileyen veriler, parametrik analizler yardımıyla çözümlenmiştir. Yabancı dil bölümünde okuyan öğrencilerle diğer bölümlerde okuyan öğrencilerin 21.yüzyıl becerileri ve sosyal iyi olma düzeylerini karşılaştırmak için bağımsız grup t testi, değişkenler arası ilişkiler için Pearson korelasyon analizi ve nedensellik incelemeleri için çoklu regresyon analizinden yararlanılmıştır. Çalışma bulgularında, 21. yüzyıl becerileri yabancı dil sınıfları özelinde incelendiğinde her bir beceri alanında (*Bilgi ve teknoloji okuryazarlığı becerileri, Eleştirel düşünme ve problem çözme becerileri, Girişimcilik ve yenilikçilik becerileri, Sosyal sorumluluk ve liderlik becerileri, Kariyer bilinci*) bu sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin diğer alanlardaki akranlarından daha yüksek puanlar aldığı görülmüştür. Benzer şekilde dil sınıfındaki öğrencilerin sosyal iyi olma düzeyleri de daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca lise öğrencilerinde 21.yüzyıl becerileri ve sosyal iyi olma arasında pozitif ilişki bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Yabancı dil, 21.yüzyıl becerileri, sosyal iyi olma, lise öğrencileri.

Abstract

The main purpose of this study is to compare the level of 21st century skills and social well-being of students in the foreign language field and other fields in high school. The study also tried to reveal the relationships between 21st century skills and social well-being levels in high school students. The sample group of the research consists of 402 high school students. 202 of the students are 11th and 12th grade students studying in the language department, and 200 of them are 11th and 12th grade students studying in other fields. Participant Information Form, Multidimensional 21st Century Skills Scale and Social Well-Being Scale were used as data collection tools in the study. Data showing normal distribution were analyzed with the help of parametric analyses. Independent group t test was used to compare the 21st century skills and social well-being levels of students studying in the foreign language department with those studying in other departments, Pearson correlation analysis for relationships between variables, and multiple regression analysis for causality examinations. In the study findings, when 21st century skills skills (*Knowledge and technology literacy skills, Critical thinking and problem-solving skills, Entrepreneurship and innovation skills, Social responsibility and leadership skills, Career awareness*) were examined specifically for foreign language classes, it was seen that students studying in these classes in each skill field received higher scores than their peers in other fields. Similarly, the social well-being levels of students in the language class were also found to be higher. Additionally, a positive relationship was found between 21st century skills and social well-being in high school students.

Keywords: Foreign language, 21st century skills, social well-being, high school students.

¹ Post Graduate Stu., Cumhuriyet University Faculty of Education, Responsible Author:
tuncergunayemine@gmail.com 0000-0002-0131-5077

² Assoc. Prof. Dr., Hakan SARIÇAM, Cumhuriyet University Faculty of Education, hakansaricam@gmail.com
0000-0002-8723-1199

Article/Makalenin; Submission Date / Gönderilme Tarihi: 13 May/Mayıs 2023

Revised Date / Hakem Atama: 16 June/Haziran2023

Accepted Date/ Kabul Tarihi: 03 December/Aralık 2023

Extended abstract

The 21st century is quite different from the 20th century in terms of the skills people need to acquire a profession and job, fulfill their civic duties, or self-actualize. Contemporary education, which determines the nature of 21st century skills, must provide students with the basic characteristics of the social and economic context. In a general framework, it can be said that these are the globalizing character of the world, the evolution of technology and ICT, and the need for innovation. The conditions created by globalization, the skills discussed and the 21st Century skills were referred to as 'millennium requirements' in a research conducted to determine the professional needs of the new millennium. Later, in a study carried out by the Educational Research and Development Department (2011), affiliated with the Ministry of National Education, answers were sought to the questions of what the student profile in 21st century high schools is and how it should be. With this study carried out; knowing a foreign language to the extent that you can communicate, being sensitive to universal values, having artistic sensitivity, knowing how to access information, being able to criticize yourself, benefiting from information technologies, knowing the ways to access information, having social sensitivity and cultural values, being interested and curious about developments, being inquisitive and characteristics such as being a researcher, being an interrogator and investigator, being critical, being able to make one's own decisions and having international professional qualifications are included. 21st century skills were evaluated in 5 sub-dimensions.- Knowledge and technology literacy skills: Technology literacy is a term used to describe an individual's ability to evaluate, acquire and communicate information in a fully digital environment.- Critical thinking and problem solving skills: Problem solving and critical thinking refer to the ability to use information, facts, and data to solve problems effectively.- Entrepreneurship and innovation skills: Innovation is the process of bringing new products, services, methods or technological devices to the market. Social responsibility and leadership skills: The intersection of leadership and social responsibility is a necessity to build a sustainable world. Leadership has a vital role in promoting ethical and moral behavior.- Career consciousness: Career awareness refers to activities that include workplace operations to demonstrate why people work, the types of conditions under which they work, the various levels of education and training required to work, appropriate work behavior, and how expectations in school relate to expectations in the world of work. Social WellbeingThe World Health Organization defines "well-being" as "a source of healthy living" and a "state of positive health" that is "more than the absence of disease" and enables us to function well psychologically, physically, emotionally and socially. In other words, social well-being is defined as "enabling people to develop their potential, work productively and creatively, establish positive relationships with others, and contribute meaningfully to society."In the literature review, very few studies have been found on the concepts of '21st century skills', 'classes providing foreign language-based education' and 'social well-being'. Although 21st century skills have been studied in high school students (Göktepe-Yıldız, 2020; Zeybek, 2019), no research has been found that studies this in the context of foreign language learning or social well-being. This study was conducted specifically with high school students and compared the concepts of 21st century skills and social well-being on the basis of foreign language-oriented students and other field students. For the aforementioned reasons, it is thought that this study will contribute to the relevant field. The study also tried to reveal the relationships between 21st century skills and social well-being levels in students.

Method

In this study, the causal comparison method, one of the quantitative research methods, was used. Causal comparison is a type of research aimed at determining the causes of an event that has occurred/existing, or the variables affecting these causes, or the consequences of an effect.

Participants

In this research, a total of 402 students studying in high schools affiliated with Sivas provincial MEM were reached. Since there is a certain target population in the research, 202 of this student group are language students attending 11th and 12th grades. 7 schools were selected for this sample group. The remaining group of 200 students are 11th and 12th grade students from 7 schools that do not have language classes.

Measuring Tools

Participant Information Form, 21st Century Skills Scale and Social Well-Being Scale were used in the research.

21st Century Skills Scale: Developed by Şentürk and Çevik based on the extent to which students have 21st century skills, this scale consists of 41 items that can be grouped under five basic skills.

Social Well-Being Scale (SWS): The scale developed by Keyes consists of 15 items and is scored using a 7-point scale (1 = Strongly Disagree, 7 = Strongly Agree).

Process

A form was created by combining the Participant Information Form, 21st Century Skills Scale and Social Well-Being Scale; First of all, ethical approval permission was obtained from Sivas CÜ Scientific Research and Publication Ethics Social and Human Sciences Board (decision numbered 2022 E-60263016-050.06.04-159594 dated 03.04.2022). Later, permission was obtained from Sivas Provincial Directorate of National Education to conduct the application in schools. A parent consent form was added to the beginning of the prepared application form, a link was created through Google forms, and it was delivered to the students and their parents through the

school teachers. Parametric analyzes were applied to data assumed to exhibit normal distribution. Independent group t test was used to compare 21st century skills and social well-being levels according to whether or not they were a foreign language class student, Pearson correlation analysis for relationships between variables, and multiple regression analysis for causality examinations.

Conclusion

The total score averages of information and technology literacy skills of students in the foreign language class are higher than the total score averages of other students who are not in the language class. Moreover, this difference is statistically significant. Similarly, the total score averages of high school students in the language class in critical thinking and problem solving skills, entrepreneurship and innovation skills, social responsibility and leadership skills and career awareness are higher than those of students not in the language class, and these differences are statistically significant.

Giriş

21. yüzyıl insanların meslek ve iş edinimi, vatandaşlık görevlerini yerine getirme ya da kendini gerçekleştirme için gerek duyduğu beceriler açısından 20. yüzyıldan oldukça farklıdır. Bu yüzyıl, yeni ve farklı beceriler kazanmanın zorunluluk olduğu, bilginin astronomik bir hızla arttığı ve aynı hızda değiştiği bir dönemdir. Akademik ve bilimsel anlamda devasa değişimlere paralel olarak iş kolları da büyük hızla değişmekte ve gelişmektedir. Bu nedenle toplumun eğitim sistemlerinin, öğrencilerin çalışma hayatına ve vatandaşlığa katkılar sağlayabilmesi için amaçlarını, öğretim programlarını, öğretim yöntem ve tekniklerini ve değerlendirme yöntemlerini değiştirmeleri gerekmektedir. 21. yüzyıl eğitimi, öğrencileri, çoğu rutin, bilişsel görevlerin bilgisayarlar tarafından yapıldığı ve insanların bireysel olarak refah ve ekonomik güvenlik elde etmek için temel entelektüel yeteneklere sahip olması gerektiği bir dünyaya hazırlamalıdır. Bu yüzden, tüm dünyada nihai hedef, müfredatı ve öğrenmeyi hem küresel ve bilgi tabanlı bir iş hayatına hem de insan kaynaklı iklim değişikliği, susuzluk ya da petrol krizleri gibi dünya çapındaki sorunlara dayanan yeni ekonomik ve yönetim modellerine uyumlu hale getirmektir (Friedman, 2008). Bunu başarmak için öğrencilerin okul içindeki ve dışındaki öğrenme süreçlerinin değiştirilmesi ve dönüştürülmesi gerekmektedir.

21. yüzyıl becerilerinin doğasını belirleyen çağdaş eğitimin, sosyal ve ekonomik bağlamın temel özelliklerini öğrencilere kazandırması gerekmektedir. Bu özelliklerin, genel bir çerçevede, dünyanın küreselleşen karakteri, teknolojinin ve bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) evrimi ve inovasyon ihtiyacı olduğu söylenebilir. Küreselleşmenin ortaya çıkardığı koşullar, tartışılan beceri ve yeterliliklerin her birine belirli bir boyut kazandırmıştır (Voogt & Roblin, 2010). Eğitim paydaşlarının, birbirine bağlı, heterojen, çeşitli, küresel bir ortamın özellikleri bağlamında sunulan becerilerin listesini tanımlaması gerekmektedir. Örneğin ekip çalışması ve liderlik gibi becerilerin tartışılması eğitim literatüründe yeni bir şey değildir ancak, yeni olan, çağdaş öğrenci, geleceğin vatandaşı ve çalışanının ekipler halinde iş birliği yapmanın veya liderlik etmenin ötesinde, çeşitliliğin getirdiği zorluklarla karakterize edilen ortamlarda bunu yapabilmesi gerektiğidir (Orbeta, 2002; Strand, 2011).

Türkiye’de 21. yüzyıl becerileri bir kavram olarak ilk kez Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) (1999) tarafından kullanılmıştır. 21. yüzyıl becerilerinden, yeni bin yılın mesleki ihtiyaçlarının belirlenmesi amacıyla yürütülen bir araştırmada ‘milyenyum gereklilikleri’ olarak bahsedilmiştir (TÜSİAD, 2014). Daha sonra Millî Eğitim Bakanlığına bağlı, Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı (2011) tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada çağdaş okullarda öğrenci profilinin nasıl olduğu ve nasıl olması gerektiği sorularına cevap aranmıştır. Yürütülen bu çalışmayla; iletişim kurabilecek ölçüde yabancı dil bilmek, evrensel değerlere duyarlı olmak, sanat duyarlılığına sahip olmak, bilgiye nasıl ulaşılacağını bilmek, kendini eleştirebilmek, bilişim teknolojilerinden yararlanabilmek, bilgiye ulaşma yollarını bilmek, toplumsal duyarlılığa ve kültürel değerlere sahip olmak, gelişmelere ilgili ve meraklı olmak, sorgulayıcı ve araştırmacı olmak, sorgulayıcı ve araştırmacı

olmak, eleştirel olmak, kendi kararlarını alabilmek ve uluslararası mesleki yeterliliklere sahip olmak gibi özelliklere yer verilmiştir. Çevik ve Şentürk (2019) 21. yüzyıl becerilerini 5 alt boyutta değerlendirmiştir.

Bilgi ve teknoloji okuryazarlığı becerileri (Knowledge and technology literacy skills): Teknoloji okuryazarlığı, bireyin tamamen dijital bir ortamda bilgiyi değerlendirme, edinme ve iletme yeteneğini tanımlamak için kullanılan bir terimdir. Teknoloji okuryazarlığına sahip öğrenciler, çeşitli dijital cihazları (örn. bilgisayarlar, akıllı telefonlar, tabletler) ve ara yüzleri (örn. e-posta, internet, sosyal medya, bulut bilişim) her ikisinde de iletişim kurmak, sorun gidermek ve problem çözmek için kolayca kullanabilirler. Birçok toplumda okuma, yazma ve aritmetik yetenekler kolaylıkla değerlendirilirken, BİT okuryazarlığının yaygın olarak değerlendirilmesi henüz yeni yeni ortaya çıkmaya başlamıştır (Murray ve Pérez, 2008). Teknoloji okuryazarlığı, modern bir öğrenme ortamında giderek daha önemli hale gelen dijital bilgi ve cihazlara aşinalık anlamına gelir. Teknoloji okuryazarlığı, dijital okuryazarlığa benzer. Çünkü dijital okuryazar olan bir birey, eleştirel düşünme ve teknolojiyi kullanarak iletişim kurma konusunda bilgilidir. Bu bireyler, dijital içeriği nasıl tüketeceklerini, oluşturacaklarını, kimliklerini nasıl doğrulayacaklarını ve paylaşacaklarını bilirler ve yeni teknolojilere kolayca uyum sağlayabilirler. Bilgiyi doğru kullanma ve işleme sayesinde de çok çeşitli kaynaklardan gelen bilgi akışını yönetebilir, bilgiye erişim ve bilginin kullanımını çevreleyen etik/yasal konular hakkında temel bir anlayış uygulayabilirler. Ayrıca bilgi ve iletişim teknolojileri hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde ekonomik büyümenin itici güçleridir. Bu gerekliliği sağlayabilen toplumlar teknoloji alanında daha hızlı bir gelişim göstermektedir. BİT, artık tüm dünyada sosyal ve politik dönüşüme katkıda bulunan ve yeniliği sağlayan bir unsur olarak gösterilmektedir (Spence ve Smith, 2010).

Eleştirel düşünme ve problem çözme becerileri (Critical thinking and problem solving skills): Problem çözme ve eleştirel düşünme, problemleri etkili bir şekilde çözmek için bilgiyi, gerçekleri ve verileri kullanma yeteneğini ifade eder. Makul bir zaman çerçevesinde iyi düşünülmüş bir çözüm geliştirme yeteneği, modern dünyanın çok değer verdiği bir beceridir. Eleştirel düşünme, bir sorunu veya konuyu iyice anlamak için gerçekleri analiz etme eylemidir. Eleştirel düşünme süreci tipik olarak bilgi ve veri toplama, üzerinde düşünülmüş sorular sorma ve olası çözümleri analiz etme gibi adımları içerir. Eleştirel düşünme, öğrencilerin kendi düşünceleri ve bu süreci iyileştirmeleri ile ilgili zihinsel bir alışkanlık olduğundan üst düzey düşünme becerilerini kullanmalarını gerektirir. Bu nedenle öğrenciler bilgiyi ezberlememeli veya okuduklarını ya da söylenenleri eleştirel düşünmeden kabul etmemelidir (Schafersman, 1991; Templeaar, 2006; Scriven, 2008). Eleştirel düşünme ve problem çözme, öğrencilere kendi bilgi ve kendilerine sunulan bilgileri sorgulamayı veya yansıtmayı öğreten temel becerilerdir. Bunlar, ödevler üzerinde çalışan veya araştırma yürüten öğrenciler için temel becerilerdir. Sorunları analiz etmek, kararlar almak ve nihayetinde sorunların üstesinden gelmek için akli aktif olarak kullanma yeteneğidir.

Girişimcilik ve yenilikçilik becerileri (Entrepreneurship and innovation skills): Yenilikçilik, pazara yeni ürünler, hizmetler, yöntemler veya teknolojik cihazlar getirme sürecidir. Sadece bir fikir bulmakla kalmamak aynı zamanda piyasada mevcut olanı değiştirmek için onu uygulamaktır. Girişimcilik ise modern toplumsal ihtiyaçlara uyum sağlarken ekonomiyi büyütmek, istihdam yaratmak ve yaşam kalitesini yükseltmek için önemlidir. Girişimcilik ve yenilikçilik pozitif olarak ilişkilidir ve bir organizasyonun gelişmesine yardımcı olmak için birbiriyle etkileşime girerler; birbirini tamamlarlar ve ikisinin birleşimi, günümüzün dinamik ve değişen ortamında kurumsal başarı ve sürdürülebilirlik için hayati öneme sahiptir. Girişimcilik ve yenilikçilik, yeni bir girişimin ilk aşamalarıyla sınırlı değildir; daha ziyade girişimci ve yenilikçi organizasyonlarda dinamik ve bütünsel süreçlerdir ve örgüt kültürü, yönetim tarzı, örgütlerde girişimcilik ve yenilikçilik davranışının gelişimini etkileyen çok önemli faktörlerdir (Zhao, 2005). Yenilikçi girişimcilik, yeni ve mevcut işletmelerin büyümesine, yerel toplulukları iyileştirecek

ürünler geliştirmeye ve müşteri deneyimlerini geliştirmek için değişimi teşvik etmeye yardımcı olan fikirler sağlayabilir.

Sosyal sorumluluk ve liderlik becerileri (Social responsibility and leadership skills): Sürdürülebilir bir dünya inşa etmek için liderlik ve sosyal sorumluluğun kesişimi bir zorunluluktur. Liderlik, etik ve ahlaki bir davranışı teşvik etmede hayati bir role sahiptir. Liderler, takipçilerine model olmalı ve örgütleri kendi değer ve özelliklerine göre şekillendirmeyi amaçlamalıdır. Günümüzün kurumsal liderlerinin gösterdiği gibi bir liderlik anlayışı sorgulanmaya başlanmıştır (Kirby, 2004; Strand, 2011). Kurumsal skandalların ve küresel mali krizlerin ardından, bugün birçok insan kurumsal sosyal sorumluluk ideallerini destekleyen liderliği arzulamaktadır (Strand, 2011). Günümüzün karmaşık, küresel ve sürekli değişen dünyasında sosyal sorumluluk sahibi liderlerin gelişimi, öğrencilere gelişim yollarında eşlik eden ve onlara rehberlik eden fakülte, personel ve üniversite ortaklarından oluşan bir topluluk tarafından öğrencilerin bütünsel ve bütünlük öğrenimine bağlılık gerektirir.

Kariyer bilinci (Career consciousness): Kariyer farkındalığı, insanların neden çalıştıklarını, çalıştıkları koşulların çeşitlerini, çalışmak için gereken çeşitli eğitim ve öğretim düzeylerini, uygun iş davranışlarını ve okuldaki beklentilerin iş dünyasındaki beklentilerle nasıl ilişkili olduğunu göstermek için işyeri operasyonlarını içeren faaliyetler anlamına gelir. Orta öğretimden mezun olmak üzere olan gençlerin çoğu net bir kariyer planına sahip değildir. Kariyer kararları ebeveynlerden, sosyal arka plandan ve ayrıca gelecekteki kazançlardan, statüden ve çalışma koşullarından etkilenmektedir. Ayrıca akran grubu, medya ve öğretmenlerinin motive edici gücünden de etkilenirler. Akran grubunun kadınların kariyer planları üzerinde erkeklerin niyetlerinden daha büyük bir etkiye sahip olduğu da söylenebilir (Sharif, Ahmad ve Sarwar, 2019; Kazi ve Akhlaq, 2017). Ergenler, sosyopolitik eşitsizlik konusunda eleştirel bir farkındalığı sürdürerek ve fırsat yapısının bu kritik "okuma"sı içinde bireysel failliklerini konumlandırarak kariyer geliştirme sürecine en iyi şekilde dâhil olabilirler (Diemer ve Blustein, 2005).

Sosyal İyi Olma

Dünya Sağlık Örgütü, "iyi olma halini" "sağlıklı yaşam kaynağı" ve "hastalığın olmamasından daha fazlası" olan ve psikolojik, fiziksel, duygusal ve sosyal olarak iyi işlev görmemizi sağlayan "olumlu sağlık durumu" olarak tanımlamaktadır (WHO, 2011). Başka bir deyişle, sosyal iyi olma, "insanların potansiyellerini geliştirmelerini, üretken ve yaratıcı çalışmalarını, başkalarıyla olumlu ilişkiler kurmalarını ve topluma anlamlı bir şekilde katkıda bulunmalarını sağlamak" olarak tanımlanmaktadır (Kirkwood, 2008).

Hem gelişmekte olan hem de gelişmiş ülkelerdeki modern toplumlar, bireysel refahın artırılması, sürdürülmesi ve yeniden dağıtılması konusunda gerçek ve meşru kaygılara sahiptir. Algılanan sosyal iyi olma göstergeleri, toplumların neyi başarmaya çalıştıklarının doğrudan ölçümlerini sağlar, sektörler arası karşılaştırmalara izin verir, 'nesnel' göstergelerin kapsamının yeterliliğini gösterebilir ve sosyal politika yapımına hem uzun hem de kısa vadede katkıda bulunabilir (Keyes, 1998; Culhane, 2004). Sosyal iyi olma (sağlığın sosyal boyutu), aile, arkadaşlar, komşular ve iş arkadaşları gibi dünyadaki diğer insanlarla anlamlı pozitif ilişkiler ve düzenli temas kurma ve sürdürme yeteneğini ifade etmektedir. Sosyal iyi olma, yalnızca ilişkilere sahip olmayı değil, aynı zamanda bu ilişkilerde uygun şekilde davranmayı ve kabul edilebilir sosyal standartları korumayı da içerir. Sosyal refah, sosyal içerme ve aidiyet duygusuyla güçlü bir şekilde bağlantılıdır. Toplumda, bağlı bir kişi desteklenen bir kişidir. Duygusal zekâ, ahlaki kurallar, yetiştirilme tarzı, uyum sağlama yeteneği ve fedakârlık gibi sosyal zekâ faktörlerinin tümü, güven, özgürlük ve eşit haklar gibi şeylerde olduğu gibi sosyal refahı geliştirmeye yardımcı olur. Sosyal refah aynı zamanda yaşam tarzlarından, değer sistemlerinden, inançlardan ve geleneklerden de etkilenebilir .

Araştırmanın Önemi

Bu çalışmanın temel amacı yabancı dil ağırlıklı eğitim veren sınıfları olan okullarda ve olmayan okullardaki öğrencilerin 21. yy becerilerine sahip olma durumları ve sosyal iyi olma düzeylerini karşılaştırmaktır. Eğitim reformları ve müfredat geliştirme konusundaki ilgili literatür, 21. yüzyıl bilgi ve becerilerine olan talep ve bu becerilerin sınıflara entegrasyonu ve etkilerine odaklanmaktadır (Savu vd., 2014; Cox, 2014; Boholano, 2017). Yabancı dil (İngilizce) ağırlıklı eğitim veren sınıflardaki öğrenciler ders müfredatı, ders kitapları ve yardımcı kaynaklar, aynı zamanda ikinci bir yabancı dilin öğretilmesi zorunluluğu gibi faktörler yardımıyla 21. yüzyıl becerilerine daha açık ve aşına hale gelmektedir. Dil öğretiminin doğasında bulunan iletişim, yaratıcılık, yenilikçilik, araştırma becerileri ve yeni kültürleri tanıma ve öğrenme gibi gereklilikler yabancı dil ağırlıklı sınıflarda eğitim gören öğrencileri benzer şekilde daha avantajlı kılmaktadır. Bu çalışmada söz konusu sınıflardaki öğrenciler ile liselerde diğer alanlarda öğrenim gören öğrenciler arasında 21. yüzyıl bilgi ve becerilerini edinim düzeyleri karşılaştırılmıştır.

İkinci bir dil öğrenmek, öğrencilerin hedef dilde, dilsel ve iletişimsel yeterlilikleri geliştirmekten çok daha fazlasıdır. Farklı kültürler tanımak, dünya vatandaşı olma bilincini kazanmak, içinde bulunduğu toplumu iyileştirme ve bu topluma katkı sunma becerileri dil öğretiminin temel bileşenleri arasındadır. Bu bağlamda düşünüldüğünde dilin bireyin sosyalliğine, sosyal kabulüne ve toplumu anlamlandırmasına bir başka ifadeyle sosyal iyi olma düzeyine katkı sağladığı düşünülmektedir (Keyes, 1998; Culhane, 2004). Bu nedenle, çalışmaya 21. yy becerilerine ek olarak sosyal iyi olma kavramı eklenerek yabancı dilin sosyal iyi olma ile ilişkisini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.

Yapılan literatür taramasında ‘21. yüzyıl becerileri’, ‘yabancı dil ağırlıklı eğitim veren sınıflar’ ve ‘sosyal iyi olma’ kavramları üzerine çok az çalışmaya ulaşılmıştır. Lise öğrencilerinde 21. yüzyıl becerileri çalışılmış (Göktepe-Yıldız, 2020; Zeybek, 2019) olsa da bunun yabancı dil öğrenimi bağlamında çalışan ya da sosyal iyi olma kapsamında çalışan herhangi bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Bu çalışma, özellikle, lise öğrencileri ile yürütülmüş ve yabancı dil ağırlıklı eğitim gören öğrenciler ile diğer alan (eşit ağırlık ya da sayısal ağırlıklı) öğrencileri bazında 21. yüzyıl becerilerini ve sosyal iyi olma kavramlarını karşılaştırılmıştır. Bahsedilen nedenlerle, yapılan bu çalışmanın ilgili alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın genel amacı doğrultusunda belirlenen alt problemler aşağıda verilmiştir;

- 1) Liselerde yabancı dil ağırlıklı eğitim gören sınıflardaki öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerini kullanma ve sosyal iyi olma düzeyleri nedir?
- 2) Liselerde yabancı dil ağırlıklı eğitim görmeyen öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerini kullanma ve sosyal iyi olma düzeyleri nedir?
- 3) Bu öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerini kullanma ve sosyal iyi olma düzeyleri arasında farklılaşma var mıdır?

Çalışmada aynı zamanda öğrencilerde 21. yüzyıl becerileri ve sosyal iyi olma düzeyi arasındaki ilişkilerin bulunmadığı ve varsa bu ilişkilerin neler olduğu ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden nedensel karşılaştırma yöntemi kullanılmıştır. Nedensel karşılaştırma, ortaya çıkmış/var olan bir durumun olayın nedenlerini ya da bu nedenleri etkileyen değişkenleri ya da bir etkinin sonuçlarını belirlemeye yönelik bir araştırma türüdür (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2018) . Nedensel karşılaştırma araştırmaları yöntem olarak neden- sonuç ilişkisini açıklamaya çalışması bağlamında ele alındığında deneysel araştırmalara benzetilebilir. Buna rağmen nedensel karşılaştırma araştırmalarında deneysel araştırmalardan farklı olarak gruplar oluşturulmamaktadır. Araştırmacı, olayın nedenine müdahale etmez. Araştırmacının bu bağlamdaki görevi meydana gelen bu durumun olası nedenlerini ve nedenle ilişkili olabilecek etkenleri belirleme çabasıdır (Can, 2014; Cohen ve Manion, 1994; Büyüköztürk vd., 2008).

Katılımcı Bilgi Formu, 21. yüzyıl Becerileri Ölçeği ve Sosyal İyi Olma Ölçeği bir araya getirilerek bir form oluşturulmuş; öncelikle Sivas CÜ Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşerî Bilimler Kurulundan etik onay izni alınmıştır (03.04.2022 tarihli 2022 E-60263016-050.06.04-159594 sayılı karar).

Evren ve Örneklem

Bu çalışmada, Sivas il MEM'e bağlı liselerde eğitim gören toplam 402 öğrenciye ulaşılmıştır. Araştırmada belli bir hedef evren olduğu için bu öğrenci grubunun 202 tanesi 11 ve 12. sınıfa devam eden dil sınıfı öğrencisidir. Bu örneklem grubu için 7 okul seçilmiştir. Okullar seçilirken farklı lise türleri seçilmiş olup bu okulların bir kısmı sınavla öğrenci alan bir kısmı ise adrese dayalı yerleştirme yapan okullardır. Bu sayede homojen bir grup elde edilmesi amaçlanmıştır. Kalan 200 kişilik öğrenci grubu ise dil sınıfına sahip olmayan 7 okuldan, 11 ve 12. sınıf öğrencileridir. Katılımcılara ait demografik özellikler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Araştırma Örneklemine Dâhil Olan Öğretmenlerin Kişisel Özellikleri

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf düzeyleri (11 ve 12. sınıf) ve bölümleri (eşit ağırlık/sayısal ağırlıklı ve dil sınıfı).

Tablo1. Katılımcıların demografik özellikleri (dil sınıflarına ait)

Değişkenler		Normal Sınıf	Yabancı dil Sınıf
Cinsiyet	Kız	107	125
	Erkek	93	77
Sınıf	11. sınıf	40	92
	12. sınıf	160	110
Annenin Eğitim Düzeyi	Okuryazar değil	12	7
	İlkokul	39	57
	Ortaokul	68	55
	Lise	48	52
	Üniversite	29	24
	Yüksek Lisans ve Doktora	4	7
Babanın Eğitim Düzeyi	Okuryazar değil	4	0
	İlkokul	27	39
	Ortaokul	48	32
	Lise	84	90
	Üniversite	36	30
	Yüksek Lisans ve Doktora	1	11

	1 Saatten Az	16	14
Sosyal Medyada Geçirilen Zaman	1- 2 Saat	54	90
	3- 4 Saat	54	72
	5- 6 Saat	39	16
	6 Saatten Fazla	37	10

Tablo 1’de görüldüğü üzere dil sınıfında olan ve olmayan katılımcılar dengeli olmasına dikkat edilmeye çalışılmıştır. Çalışmaya katılan 107 kız ve 93 erkek toplam 200 öğrenci eşit ağırlık ya da sayısal ağırlıklı sınıflarda; 125 kız ve 77 erkek toplam 202 öğrenci ise yabancı dil ağırlıklı öğrenim gören sınıflardandır. Bu öğrencilerin anne eğitim düzeyleri göz önüne alındığında annesi okur yazar olmayan 12 eşit ağırlık ya da sayısal, 7 yabancı dil ağırlıklı sınıf öğrencisi; ilkokul mezunu olan 39 eşit ağırlık ya da sayısal; 57 yabancı dil ağırlıklı sınıf öğrencisi; ortaokul mezunu olan 68 eşit ağırlık ya da sayısal, 55 yabancı dil ağırlıklı sınıf öğrencisi; lise mezunu 48 eşit ağırlık ya da sayısal, 52 yabancı dil ağırlıklı sınıf öğrencisi; üniversite mezunu 29 eşit ağırlık ya da sayısal, 24 yabancı dil ağırlıklı sınıf öğrencisi ve yüksek lisans ya da doktora düzeyinde öğrenim görmüş 4 eşit ağırlık ya da sayısal, 7 yabancı dil ağırlıklı sınıf öğrencisi bulunmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin baba eğitim düzeyleri incelendiğinde babası okur yazar olmayan yabancı dil sınıfı öğrencisi bulunmazken 4 eşit ağırlık ya da sayısal öğrencisinin babasının okur yazar olmadığı; ilkokul mezunu olan 27 eşit ağırlık ya da sayısal, 39 yabancı dil ağırlıklı sınıf öğrencisi; ortaokul mezunu olan 48 eşit ağırlık ya da sayısal, 32 yabancı dil ağırlıklı sınıf öğrencisi; lise mezunu 84 eşit ağırlık ya da sayısal, 90 yabancı dil ağırlıklı sınıf öğrencisi; üniversite mezunu 36 eşit ağırlık ya da sayısal, 30 yabancı dil ağırlıklı sınıf öğrencisi ve yüksek lisans ya da doktora düzeyinde öğrenim görmüş 1 eşit ağırlık ya da sayısal, 11 yabancı dil ağırlıklı sınıf öğrencisi bulunmaktadır. Bu öğrencilerin sosyal medyada geçirdikleri saatler incelendiğinde 16 eşit ağırlık ya da sayısal öğrencisinin ve 14 yabancı dil ağırlıklı sınıf öğrencisinin bir saatten az; 54 eşit ağırlık ya da sayısal öğrencisinin ve 90 yabancı dil ağırlıklı sınıf öğrencisinin 1-2 saat; 54 eşit ağırlık ya da sayısal öğrencisinin ve 72 yabancı dil ağırlıklı sınıf öğrencisinin 3-4 saat; 39 eşit ağırlık ya da sayısal öğrencisinin ve 16 yabancı dil ağırlıklı sınıf öğrencisinin 5-6 saat ve 37 eşit ağırlık ya da sayısal öğrencisinin ve 10 yabancı dil ağırlıklı sınıf öğrencisinin 6 saatten fazla zaman geçirdiği görülmüştür.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada Katılımcı Bilgi Formu, 21. yüzyıl Becerileri Ölçeği ve Sosyal İyi Olma Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmanın birinci bölümde katılımcıların demografik bilgileri yer almaktadır. Bu bilgiler: cinsiyet, sınıf, kardeş sayısı, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, ortalama aylık gelir, sosyal medyada geçirilen saat ve sahip olunan sosyal medya hesapları gibi değişkenlerdir.

21. yüzyıl Becerileri Ölçeği:

Şentürk ve Çevik (2019) tarafından öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerine ne derece sahip olduklarını belirlemek için geliştirilen bu ölçek beş temel beceri altında toplanabilen 41 maddeden oluşmaktadır. Beş alt boyut sırasıyla ‘Bilgi ve teknoloji okuryazarlığı becerileri (BTOYB)’, ‘Eleştirel düşünme ve problem çözme becerileri (EDPÇB)’, ‘Girişimcilik ve yenilikçilik becerileri (GYB)’, ‘Sosyal sorumluluk ve liderlik becerileri (SSLB)’ ve ‘Kariyer bilinci (KB)’ dir. 5’li derecelendirme (1= Hiç, 5= Tamamen) ile puanlanan ölçekte alt boyutlara göre puan alınabildiği gibi toplam bir puan alınabilmektedir. Güvenirlik değerleri ölçeğin tamamı için $\alpha=.86$ ve alt boyutlara göre sırasıyla $\alpha=.84, .76, .76, .73, .75$ olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin bu çalışmada Cronbach alfa değerleri ölçeğin tamamı için $\alpha=.98$ ve alt boyutlara göre sırasıyla $\alpha=.97, .93, .95, .78, .94$ olarak hesaplanmıştır.

Sosyal İyi Olma Ölçeği (SİOÖ)

Keyes (1998) tarafından geliştirilen ölçek, 15 maddeden oluşmakta olup 7'li derecelendirme (1= Kesinlikle Katılmıyorum, 7= Kesinlikle Katılıyorum) kullanılarak puanlanmaktadır. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlaması Akın vd. (2013) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin iç tutarlık güvenirlik değeri $\alpha = .64$ bulunmuştur. Bu çalışmada Cronbach alfa değeri $\alpha = .86$ olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Katılımcı Bilgi Formu, 21. yüzyıl Becerileri Ölçeği ve Sosyal İyi Olma Ölçeği bir araya getirilerek öncelikle Sivas CÜ Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşerî Bilimler Kurulundan etik onay izni alınmıştır (03.04.2022 tarihli 2022 E-60263016-050.06.04-159594 sayılı karar). Daha sonra Sivas İl Milli Eğitim Müdürlüğünden okullarda uygulama yapmak için izin alınmıştır. Hazırlanan uygulama formuna veli onam formu eklenmiş, Google formlar aracılığıyla link oluşturulmuş ve okul öğretmenleri aracılığıyla öğrenciler ve öğrencilerin velilerine ulaştırılmıştır. Uygulama toplam 4 hafta sürmüştür. Uygulama sonucunda Excel verileri elde edilmiş ve SPSS ortamına aktarılmıştır. Analizlere başlamadan önce dataların normalliği sınanmış olup Tablo 2'de gösterilmiştir. Normal dağılım sergilediği varsayılan verilere parametrik analizler uygulanmıştır. Yabancı dil sınıfı öğrencisi olup olmamaya göre 21.yy becerileri ve sosyal iyi olma düzeylerini karşılaştırmak için bağımsız grup t testi, değişkenler arası ilişkiler için Pearson korelasyon analizi ve nedensellik incelemeleri için çoklu regresyon analizinden yararlanılmıştır. Güven aralığı %95 olarak alınmış olup t testinde farkın etki büyüklüğü katsayısı yorumlanırken $d = 0.2$ için küçük, $d = 0.5$ için orta ve $d = 0.8$ için büyük etki büyüklüğü kriteri (Cohen, 1988) esas alınmıştır.

Tablo 2. Betimleyici istatistikler, basıklık, çarpıklık değerleri

Değerler	BTOYB	EDPÇB	GYB	SSLB	KB	SİO
Medyan	58.0000	23.0000	30.0000	14.0000	26.0000	50.0000
Mod	58.0000 ^a	6.0000	13.0000	15.0000	30.0000	26.0000
Çarpıklık	-.7186	-.6836	.0173	-.4137	-.9155	-.1231
Basıklık	-.7645	-1.0053	-1.0884	-.8710	-.5770	-.4210

Tablo 2'de görüldüğü üzere çarpıklık ve basıklık değerleri $\pm 1,5$ arasındadır. Normallik sınamasında bu değerlerin ne olması ile ilgili kesin bir ölçüt olmamakla birlikte Kim (2013) örneklem sayısının 300'ten büyük ($n < 300$) olduğu durumlarda z değerine bakılmaksızın çarpıklık değerinin ± 2 üzerinde ve basıklık değerinin 7'nin üzerinde ise normal dağılımın sergilenmediğini belirtmiştir. Dolayısıyla bu çalışmada ilgili ölçüt sağlandığından verilerin normal dağıldığı varsayılmıştır.

Bulgular

Yabancı dil sınıfına göre karşılaştırma

Yabancı dil sınıfında öğrenim gören ve görmeyen öğrencilerin 21.yy becerileri ve sosyal iyi olma düzeylerini karşılaştırmak için bağımsız örneklem t testi yapılmış olup bulgular Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Yabancı dil sınıfına göre t testi bulguları

Değişken	Lise türü	N	$\bar{x}$	ss	t	p	Cohen's d
BTOYB	Normal lise	200	42.50	19.40	-13.06**	.00	1.30

	Y.Dil sınıfı olan lise	202	62.08	8.60			
EDPÇB	Normal lise	200	16.15	8.97			
	Y.Dil sınıfı olan lise	202	24.24	4.37	-11.48**	.00	1.15
GYB	Normal lise	200	24.10	11.61			
	Y.Dil sınıfı olan lise	202	33.83	9.31	-9.27**	.00	.92
SSLB	Normal lise	200	10.39	4.50			
	Y.Dil sınıfı olan lise	202	15.37	3.04	-13.01**	.00	1.30
KB	Normal lise	200	19.10	8.07			
	Y.Dil sınıfı olan lise	202	27.41	3.11	-13.60**	.00	1.36
SİO	Normal lise	200	43.31	16.92			
	Y.Dil sınıfı olan lise	202	54.05	14.18	-6.90**	.00	.69

**p<.01 BTOYB: Bilgi ve teknoloji okuryazarlığı becerileri, EDPÇB: Eleştirel düşünme ve problem çözme becerileri, GYB=Girişimcilik ve yenilikçilik becerileri, SSLB=Sosyal sorumluluk ve liderlik becerileri, KB: Kariyer bilinci, SİO: Sosyal iyi olma

Tablo 3'te görüldüğü üzere yabancı dil sınıfındaki öğrencilerin bilgi ve teknoloji okuryazarlığı becerileri toplam puan ortalamaları ($\bar{X}$ =62.08), yabancı dil sınıfında olmayan diğer öğrencilerin toplam puan ortalamalarından ($\bar{X}$ =42.50) daha büyüktür. Bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır (t=13.06, p<.01). Bu farkın etki büyüklüğü katsayısı Cohen's d=1.30 olup büyük etkiye sahip olduğu görülmüştür. Benzer şekilde yabancı dil sınıfında öğrenim gören öğrencilerin eleştirel düşünme ve problem çözme becerileri, girişimcilik ve yenilikçilik becerileri, sosyal sorumluluk ve liderlik becerileri ve kariyer bilinci toplam puan ortalamaları yabancı dil sınıfında olmayan öğrencilerden yüksek olup bu farklılıklar istatistiksel olarak anlamlıdır (t=11.48, 9.27, 13.01, $t_{\text{kariyer bilinci}}$ =13.60; p<.00, sırasıyla). Ayrıca farklılıklar geniş etki büyüklüklerine sahiptir (d=1.15, .92, 1.30, 1.36, sırasıyla). Öte yandan yabancı dil sınıfındaki öğrencilerin sosyal iyi olma toplam puan ortalamaları ($\bar{X}$ =54.05), yabancı dil sınıfında olmayan öğrencilerin sosyal iyi olma toplam puan ortalamalarından ($\bar{X}$ =43.31) daha büyüktür. Bu fark istatistiksel olarak anlamlıdır (t=6.90, p<.01). Bu farkın etki büyüklüğü katsayısı değerlendirildiğinde d=.69 olup orta düzey etkiye sahip olduğu görülmüştür.

Korelasyon bulguları

Çalışmada lise öğrencilerinin 21.yy becerileri ve sosyal iyi olma düzeyleri arasında ilişkiyi test etmek için Pearson momentler çarpımı korelasyon analizi kullanılmış olup bulgular Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Sosyal iyi olma ve 21.yy becerileri arasındaki korelasyon analizi bulguları

Değişkenler	1.BTOYB	2.EDPÇB	3.GYB	4.SSLB	5.KB	6.SİO
1.BTOYB	-	.74**	.85**	.83**	.89**	.64**
2.EDPÇB		-	.62**	.72**	.75**	.57**
3.GYB			-	.79**	.78**	.66**
4.SSLB				-	.83**	.63**

5.KB					-	.59**
6.SİO						-
$\bar{X}$	52.34	20.21	28.99	12.89	23.27	48.71
ss	17.89	8.12	11.58	4.57	7.38	16.48

**p<.01

Tablo 4'te görüldüğü üzere 21.yy becerilerinin alt boyutları olan bilgi ve teknoloji okuryazarlığı becerileri, eleştirel düşünme ve problem çözme becerileri, girişimcilik ve yenilikçilik becerileri, sosyal sorumluluk ve liderlik becerileri ve kariyer bilinci ile sosyal iyi olma düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü sırasıyla $r=.64, .57, .66, .63$ ve $.59$ ilişkiler vardır. Bir başka ifadeyle lise öğrencilerinde 21.yy becerileri arttıkça sosyal iyi olma düzeyleri artmaktadır.

Korelasyonel bulgular

Çalışmada 21.yy becerileri ve sosyal iyi olma düzeyi arasındaki neden sonuç ilişkisini açıklamak ve 21.yy becerilerinin sosyal iyi olma üzerindeki etki düzeyini tespit etmek için çoklu regresyon analizi uygulanmış olup bulgular Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Sosyal iyi olma ve 21.yy becerileri arasındaki regresyon analizi bulguları

Model	Standardize olmamış katsayılar	Standardize katsayılar	t	p	F	
						B
1	(Sabit)	16.44	1.97			
	BTOYB	.05	.09	.05	.54	.59
	EDPÇB	.41	.12	.20	3.51	.00
	GYB	.59	.10	.41	5.76	.00
	SSLB	.66	.26	.18	2.56	.01
	KB	-.18	.19	-.08	-.94	.35

**p<.01

Tablo 5'te görüldüğü üzere, bağımsız değişken olan 21.yüzyıl becerileri bağımlı değişken olan sosyal iyi olmayı yordamakta olup toplam varyansının %49'unu açıklamaktadır ($R^2=.49, F=76.40, p<.01$). Açıklanan bu varyans içinde en büyük yere sahip 21. yy becerisi ise girişimcilik ve yenilikçilik becerileridir. Bir başka ifadeyle lise öğrencileri ne kadar girişimci ve yenilikçi ise o kadar sosyal iyi olma düzeyleri de bu doğrultuda artmaktadır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırmada 21. Yüzyıl becerileri dil sınıfları özelinde incelendiğinde her bir beceri alanında, bu sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin diğer alanlardaki akranlarından daha yüksek puanlar aldığı görülmüştür. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) sağladığı bilgi akışı, dil öğrenme ve öğretiminin gerçekleştiği koşulları da önemli ölçüde etkilemiştir (Block ve Cameron, 2002). Geleneksel bir sınıfta, öğretme ve öğrenme büyük ölçüde ders kitaplarına bağlıdır ve öğretmen tek bilgi sağlayıcısı olarak hizmet eder. Dil sınıflarında, geleneksel sınıflardan farklı olarak öğretmen-öğrenci ilişkilerinin daha dinamik olması gerekmektedir. Gelişen çağla birlikte dil eğitiminde kullanılan kaynakların çeşitlenmesi, çevrimiçi ortamdaki kurs ve dersler, internet dilinin İngilizce

olması dil sınıflarını özellikle özerk öğrenmeler konusunda çok daha şanslı hale getirmiştir. Günümüzde, özellikle pandemi döneminde, birçok prestijli üniversite derslerini çevrimiçi ortamlara taşımıştır. Harvard, MIT, Caltec gibi okulların dersleri, dünyanın neresinde yaşıyor olursa olsun İngilizce bilen öğrenciler için kullanılabilir durumdadır. Dil sınıflarda, dil öğretiminin doğası gereği, öğretmenler ve öğrenciler, öğrenme sürecinin ortak sorumlularındır. Özellikle dil öğrenme sürecindeki bilgiler, öğretmenin rehber olması ve öğrencilerin de kabullenip özümsemesinden fazlasını gerektirmektedir. Bilgi ayrıca kapsamlı bir şekilde analiz edilmeli, farklı perspektiflerde uygulanmalı, değiştirilmeli, sorgulanmalı ve yeniden oluşturulmalıdır. Her iki tarafın da bilgi arayışında daha analitik olabilmeleri ve dolayısıyla bilgi merkezli bir toplumda yaşamaya, çalışmaya ve yaşam boyu öğrenenler olmaya hazırlamaları için bilgiyle ilgili tüm değişken uygulamaların farkında olmaları gerekmektedir. Bu nedenle öğretmenler, dil ağırlıklı eğitim veren sınıflarda tek bilgi kaynağı değil, aktif öğrenmenin araçlarıdır. Öğrenciler ve bilgi arasında bir köprü görevi görmektedirler. Öğretmenler, öğrencilere sadece belirli metinleri anlamalarında yardımcı olan ve rehberlik eden kolaylaştırıcılar değildir, aynı zamanda öğrencilerin bilgiyi işleme becerilerini kazanmalarına da öncülük ederler. Çağdaş dil sınıfları bilgiyi çoklu görsel, grafiksel ve işitsel formlarda kullanmakta, böylece bilgiyi kullanmanın çeşitliliğini arttırmaktadır (Bundy, 1998). Bu bağlamda elde edilen sonuçlar çalışmadan elde edilen veriler ile tutarlıdır.

Dil öğrenmek -İngilizce özelinde- sadece dili kullanarak metinleri anlamak ve yazmakla ilgili değildir, aynı zamanda öğrencilerin yaratıcı ve eleştirel yeteneklerini ortaya çıkarmaya kadar uzanmaktadır. Öğretmenler, öğrencilerin aktif öğrenmesini sağlayan daha bağımsız öğrenmeyi ve kendini keşfetmeyi teşvik etmektedir. Bilgi okuyazarı ve dil eğitimi verilen bir ortamda öğrenciler, aşağıdakilere izin veren aktif, öz-yönelimli öğrenme etkinliklerine katılmaktadır:

1. Zengin bir bilgi kaynakları yelpazesini arayan;
2. İçeriğin anlaşılmasını sağlayan;
3. Öğrenilen içerik hakkında sorular soran;
4. Öğrenme için çevreyi, insanları ve araçları kullanan;
5. Kendi öğrenmelerini yansıtan;
6. Kendi öğrenmelerini değerlendiren;
7. Kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu alan öğrencilerden oluşan sınıflardır (Hancock, 1993).

Eleştirel düşünme, fikirleri sorgulayan ve bir iddianın doğru, yanlış veya kısmen doğru olup olmadığını belirlemenin bir yolu olan düşünme sürecidir. “Adil bir şekilde en yüksek düzeyde akıl yürütmeye çalışan, kendi kendini yönlendiren, disiplinli bir düşüncedir” (Mathews & Lowe, 2011). Çalışmaya katılan yabancı dil ağırlıklı eğitim veren sınıflarda öğrenim gören öğrenciler eleştirel düşünme becerisi anlamında akranlarından olumlu anlamda farklılık göstermektedirler. Çünkü bu sınıflarda yabancı dil dersleri eleştirel düşünmeyi bir araç olarak kullanmaktadır ve özellikle materyal zenginliği ve etkileşimli yaklaşımlar dil sınıfları için uygundur. Eleştirel düşünme, dili geliştirmede ve gerçek dünyadaki durumlara tutarlı bir şekilde uygulama konusunda da büyük bir rol oynamaktadır (Butler, 2012). Yang ve Gamble, (2013) tarafından yürütülen bir çalışmada eleştirel düşünme ve İngilizce yeterliliği arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmada, öğrencilerin kendilerine verilen görev hakkında yaratıcı düşünceleri ve dil öğrenimi arasında olumlu bir ilişki olduğu vurgulanmaktadır. Dil eğitimi içerisindeki yaratıcılık ve bilginin farkında olmak hem eleştirel düşünmeyi hem de problem çözme becerilerini geliştirmektedir. Bu tür yansıtıcı düşünme gerçekleştiğinde, öğrencilerin düşünme ve problem çözme tarzlarında olumlu değişiklikler sağlanabilmektedir. Çalışmanın sonuçları da bu bulguları doğrular niteliktedir. Ampirik

sonuçlar, eleştirel düşünme ve İngilizce okuryazarlığını eşzamanlı olarak geliştiren beceriler olduğunu göstermiştir (Marin ve Halpern, 2011; Yang ve Teng, 2014). Ayrıca Lin ve Mackay (2004) çalışmalarında düşünme becerilerinin dil öğrenimini kolaylaştırabileceğini belirtmişlerdir. Araştırmalar eleştirel düşünme becerisinin öğrenenlerin problem çözmenin yanı sıra çıkarımlar yapmak ve analiz etmek için farklı yollar bulmalarına yardımcı olduğunu göstermiştir. Bu, öğrencilerin İngilizceyi daha iyi anlamasını ve dili daha yetkin bir şekilde kullanmasını sağlamaktadır (Liaw vd., 2007).

Girişimcilik eğitiminin etkin bir şekilde verilebilmesi için dil bilmenin önemi yadsınamaz (Kirby, 2004). Geleneksel eğitim sisteminin girişimci bireyler yetiştirmek için gerekli olan nitelik ve becerileri geliştirmediği ileri sürülmektedir. Geleneksel eğitim sistemi öğrencilere başarılı bir girişimci yerine nasıl iyi bir çalışan olunacağını öğretmektedir (Tarabishyve vd., 2005). Girişimcilik ve yenilikçilik becerilerine sahip olabilmek için daha çağdaş, çok dilli ve çok kültürlü sınıflara ihtiyaç duyulmaktadır. Çalışmaya katılan yabancı dil ağırlıklı öğrenim gören öğrenciler, sayısal ve eşit ağırlıklı bölümlerde öğrenim gören akranlarına kıyasla girişimcilik ve yenilikçilik becerileri açısından daha yüksek puan almışlardır. Geleneksel sınıflara kıyasla bu becerilerin kazandırılması için dil ağırlıklı eğitim veren modern sınıflara ihtiyaç vardır (Kirby, 2004).

Günümüzde alan uzmanları, “küresel lider” kavramını, “farklı milletler, farklı diller, farklı iletişim tarzları ve motivasyonları ile rahat çalışan bir lider” kavramı olarak kabul etmektedirler (Sopa ve Pomohaci, 2018). Yabancı dil öğrenmek, bir kişinin böyle bir küresel lider olmasını sağlayacak kilit bir kriterlerden biridir. Küresel bir lider olabilmek için mutlaka yabancı dil bilmek gerekmektedir. Böyle bir deneyim, insanların iletişim kurma biçimlerini ve izleyicileri tarafından algılanma biçimlerini geliştirmekte, konuşmacıya daha geniş bir dünya perspektifi vermektedir. Yeni bir dil öğrenerek, yeni bir kültür hakkında bilgi edinilir. Tek dil bilen bireylerin yabancı dil bilenlere kıyasla karşılaştıkları sorunlardan birisi de çoğunlukla sadece kendi dillerinden ve kültürlerinden referanslar kullanmaları ve bu nedenle onları anlayanların sayısının çok azalmasıdır. Birden fazla dil konuşabilen bireyler bağlamı daha iyi anlamakta, başkalarına belirsiz görünebilecek ya da yanlış anlaşılmalara yol açabilecek durumları daha iyi yönetebilmektedirler (Malik vd., 2020). Bu bağlamda yabancı dil ağırlıklı öğrenim gören öğrenciler akranlarına kıyasla daha avantajlı bir konumda yer almaktadırlar. Çalışmanın verileri bu bilgiyi doğrular niteliktedir.

McInerney'e (2004) göre, sosyal sorumluluk ve adalet fikrinin tek veya evrensel olarak kabul edilmiş bir anlamı yoktur. Farklı görüşler ve yönelimler, tarihsel ve kültürel olarak oluşturulmuş ve rekabet halindeki siyasi çabaları yansıtan söylemlerde gömülmüştür. Bu bağlamda bireyin sadece anadilini kullanarak modern dünyaya hâkim olması, liderlik yapabilmesi mümkün değildir. Günümüz dünyası açlık, ırkçılık, eşitsizlik ve savaş gibi ciddi küresel sorunlarla karşı karşıyadır. Bu sorunlara çözüm olacak yöntemlerden barış eğitiminde, vurgu yapılması gereken pratik yollardan birisi dil öğretimidir. Yabancı dil sayesinde kişi küresel konulara hâkim olabilecek ve farkındalığını kademeli olarak artırabilecektir (Yakovchuk, 2004). Bu bağlamda da çalışmadan elde edilen verilere göre yabancı dil ağırlıklı sınıflarda öğrenim gören öğrenciler akranlarından daha ileridedirler.

İngilizce, kurumsal dünyada en yaygın kullanılan dildir. Tüm kurumsal organizasyonlar düzenli olarak İngilizce iletişim kurmaktadır. Dünya çapındaki iş yazışmalarının çoğu, e-postalar, kurumsal belgeler, faksalar, telefon görüşmeleri, video, basılı ve elektronik medyadaki iyi okunan ve popüler iş kaynakları ve diğer sosyal medya dâhil olmak üzere İngilizce olarak hazırlanmaktadır. Hem sözlü hem de yazılı olarak İngilizce özelinde yabancı dil yeteneği, bu işletmelerde, iş bulmaktan müşterilerle ilişki kurmaya ve dünya çapında uzun vadeli iş ilişkileri kurmaya kadar kurumsal yaşamın birçok alanında önemlidir. Graddol'a (2006) göre, insanların yaklaşık

%80'i Avrupa'dayken İngilizce kullanmaktadır. Sadece Avrupa'da değil, aynı zamanda Dünya Ticaret Örgütü (WTO) tarafından yönetilen küresel bir endüstrinin de dili İngilizcedir. Günümüzde çoğu kurumsal firma, bu yetenekler kuruluşun gelecekteki başarısı için son derece faydalı olacağından, akıcı İngilizce bilen ve üstün iletişim becerilerine sahip personel istihdam etmektedir. Çalışmaya katılan dil sınıfında eğitim alan öğrenciler akranlarından farklı olarak yabancı dile çok daha uzun ders saatleri boyunca ve derinlemesine maruz kalmaktadırlar. Bu öğrencilerin çok büyük bir kısmının üniversitede de İngilizce eğitim veren alanlara ve okullara yönelindikleri gerçeği göz alındığında kariyer bilinci anlamında daha bilinçli olmaları ve kariyer seçenekleri açısından da daha fazla fırsata sahip olmaları olağandır. Bu tür sınıflarda İngilizce ile birlikte bir yabancı dil eğitiminin zorunlu olması mezun öğrencilerin çoğunun bilingual olmalarını sağlamakta bu da onları işverenlerin gözünde daha değerli kılmaktadır. Mevcut araştırmalar, özellikle ebeveynler ve geleceğin işverenleri olmak üzere birçok kişi ve kurumun, 21. yüzyıl çalışma hayatında işyerlerinde istihdam edilebilirlik aracı olarak İngilizceyi bir şart olarak kabul etmektedirler (Guo ve Woulfin, 2016; Voogt ve Roblin, 2010).

Etkili iletişim, çalışanlar için iyi fırsatların yakalanmasında önemli bir role sahiptir. Rahman vd. (2012) bulgularına göre, mevcut küreselleşme çağında kariyer başarısı, iş yerindeki diğer temel mesleki beceriler kadar İngilizce iletişim becerilerine de bağlıdır. İngilizce bir Lingua Franca (ortak dil, yaygın kullanılan dil) olduğu için, olası çalışanların bu dilde sağlam bilgi, anlayış ve konuşma becerileri sergilemeleri beklenmektedir. Dünya genelinde iş arayanlar, endüstrilerin artan taleplerini karşılamak için gerekli iletişim gücünü gösteremedikleri için sorun yaşamaktadırlar. Yüksek ücretli iş için iletişim becerileri bir ön koşul olduğundan, iş dünyası için İngilizce bilenler tercih edilirken, dil anlamında yeterli olmayanlar bu çemberin dışında kalmaktadır (Bleakley ve Chin, 2004). Hedeflenen alanda etkili bir kariyere sahip olabilmek için; alandaki son gelişmeleri bilmek, bilgiyi ayrıştırıp analiz edebilmek için dil gereklidir.

Araştırmada yabancı dil bölümünde öğrenim gören öğrencilerin “sosyal iyi olma” puanları sayısal ve eşit ağırlık sınıflarında öğrenim gören öğrencilerin puanlarından istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür. Sosyal iyi oluşun, iç ve dış yönlerin toplamına bağlı olan çeşitli boyutları vardır (Benevene vd., 2018). Öğrencinin sosyal iyi oluşunu etkileyen faktörler çoğu zaman okul yaşantıları ile ilgili olabilmektedir (Capone vd., 2019). Gençlerin sosyal ve duygusal iyilik hallerini desteklemek, onların olumlu gelişiminin önemli bir belirleyicisidir. Bu sayede hem okulda hem gelecekteki çalışma hayatlarında hem de genel anlamda sosyal yaşamlarında olumlu sonuçlar elde etmelerini sağlamaktadır (Durlak, 2015; OECD, 2015). Öğrencinin eğitim ortamında merkeze alındığı, öz yeterliliğinin yüksek olduğu ve motive edildiği eğitim ortamlarında sosyal olarak iyi olması çok daha olasıdır. Çalışma, dil sınıfı öğrencilerinin bu anlamda, akranlarına kıyasla daha yüksek puanlar aldığını göstermiştir.

İngilizcenin internet ve iletişim medyasının ana dili olmasıyla birlikte dünya küresel bir köy haline gelmiştir. Günümüzde hem iş hem de akademik alanlarda uluslararası standartları yakalayabilmek için İngilizce bilmek bir gerekliliktir. Bu dilin öğrenimi, neredeyse tüm dünyada örgün eğitim ve iş fırsatı için hayati bir konudur. Ebeveynlerden öğretmenlere, tüm yetişkinler öğrencilerinin mümkün olan en kısa sürede İngilizce iletişim becerilerinde ustalaşmasını beklemektedir. Bu beklentinin karşılanmasında oldukça etkili olan dil sınıflarında öğrenciler, eğitim yaşamları ile ilgili olumlu yaşantılar geliştirmekte, kariyer hedefleri konusunda daha iyi olanaklara sahip olabilmekte, öğrenilen dillerle birlikte farklı kültürleri deneyimlemektedir. Tüm bu tecrübeler öğrencinin psikolojik iyi oluşunu etkilemekte ve dolayısıyla sosyal iyi olma halini de olumlu yönde etkilemektedir.

Bununla birlikte sosyal iyi olma ve olumlu eğitim yaşantıları üzerine yapılan çalışmalarda, etkili bir sınıf ortamının, olumlu duyguları, eleştirel düşünmeyi ve sosyal katılımı, yaşam memnuniyetini ve fiziksel sağlığı geliştirdiği görülmüştür (Vacharkulksemsuk vd., 2001). Olumlu öğretmen-öğrenci ilişkileri ve daha tatmin edici sosyal ilişkiler, öğrencileri depresyona karşı koruyabilmektedir (Resnick vd., 1997). Öğrencilerin akademik başarılarının ve kendi öğrenmelerinin farkında olma durumunun sosyal iyi olma halinin yordayıcı olduğu başka çalışmalarda da görülmüştür (Hicks ve King, 2009; Lambert, Clark, Durtschi, Fincham ve Graham, 2010; Hicks, Trent, Davis ve King, 2012).

Gardner vd., (1999), İngilizce öğrenmenin iki kritik başarı faktörü olduğuna dikkat çekmiştir. Biri dil öğrenme yeteneği, diğeri ise öğrenme motivasyonudur. Motivasyon, niyeti ve davranışı etkilediğinden, bilim insanları, öğrenme tutumunun İngilizce öğrenmenin temel unsurlarından birisi olduğunu belirtmişlerdir (Starks ve Paltridge, 1996). Dil öğreniminde etkili unsur olan motivasyon, öğrencilerin daha zor öğrenme görevlerini veya etkinliklerini üstlenme isteklerini artırmaktadır. Daha yüksek içsel öğrenme motivasyonuna sahip öğrencilerin, olmayanlara göre sosyal iyi olma puanlarının çok daha yüksek olduğu başka çalışmalarla da kanıtlanmıştır (Deci ve Ryan, 1991; Liu vd., 2012).

Çalışma, 21 yüzyıl becerileri ile sosyal iyi olma arasında pozitif ilişkiler olduğunu kanıtlamaktadır. 21. yüzyıl becerileri terimi, eğitimciler, okul reformcuları, akademisyenler, işverenler ve diğer uzmanlar tarafından günümüz dünyasında, başarılı olmak için kritik öneme sahip olduğuna inanılan geniş bir bilgi, beceri, çalışma alışkanlıkları ve karakter özellikleri kümesini ifade etmektedir. Genel bir çerçeveden bakıldığında bu becerilerin öğrencinin akademik hayatını, kariyeri hatta iyi bir vatandaş olma becerilerini etkileyip geliştirdiğini söylemek mümkündür. Çağdaş eğitim açısından yaşam kalitesi, sağlık bakımı pratiğinde ve bilimsel-araştırma çalışmalarında önemli bir yere sahiptir. Bu durum sosyologlar tarafından uzun zamandır sosyal bilimler çerçevesinde tartışılmaktadır. Bu yaşam kalitesi daha çok bireylerin ekonomik durumu ve bu duruma ilişkin duyguları ile ilişkilidir (Popović, Samouilidou & Dolga, 2020). Bu bağlamda söz konusu becerilere sahip bireylerin sosyal iyi olma hallerinin de olumlu yönde etkilenmesi doğaldır. Üretken ve başarılı bir yaşam sürmek için gerekli olan 21. yüzyıl becerilerini bireyin yaşam doyumunu artırmakta ve çalışma hayatı kalitesini yükseltmektedir.

İngilizcenin giderek daha önemli bir rol oynadığı, hızla değişen küresel iş dünyasında sorunlarla başa çıkabilmek, problem çözmeye ve eleştirel düşünme becerilerinin temelini dil bilmek oluşturur. İngilizce dili özünde küreselleşme ile direkt olarak ilişkilidir (Khadria, 2002). Teknolojik olarak dönüştürülmüş dünyada İngilizcenin çalışma koşulları üzerinde derin bir etkisi bulunmaktadır (Debrah ve Smith, 2002). Hedef dil ve etkileri, doğrudan gelişmiş bir işgücü piyasası ile ilişkilidir (Orbeta, 2002).

21. yüzyıl becerilerini anlama ihtiyacını vurgulayan özel bir yön, eğitim alanındadır. Eğitim, 21. yüzyılda hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin değişimlerini, ihtiyaçlarını ve rollerini incelemeye çalışan birçok araştırmacının odak noktası olmuştur (Ansari ve Malik, 2013; Benade, 2015; Teh, Isa & Omar, 2017; Jensen, 2009; Rahmadani, Fitrawati ve Syarif, 2019). Fandino (2013), İngilizce, Fen ve Matematik gibi ana derslerin öğretimi sırasında öğrenme stratejilerinin, dijital yeterliliklerin ve kariyer yeteneklerinin açık bir entegrasyon gerektirdiğini iddia etmektedir. Bu bağlamda dil sınıfları, öğrencileri yaratıcılık, eleştirel düşünme, iş birliği, öz-yönelim ve kültürler arası becerilere vurgu yapan çeşitli uygulamalara ve süreçlere maruz bırakmaktadır. Doğal bir öğrenim ve öğretim sürecinde bu öğrenciler 21. yüzyıl becerilerini özümsemekte, eğitim ve gelecekteki kariyerlerine entegre etmektedirler.

Öte yandan İngilizce, basit bir dil kodu veya hatta bir dizi yeterlilik olarak ele alınamaz. Bunun yerine İngilizce, insanların yerel kimliklerini ifade etmek ve dünya ile anlaşılır bir şekilde iletişim kurmak için kullanabilecekleri küresel bir dil olarak görülmelidir (Crystal, 2006). Bu yeni bakış açısının bir sonucu olarak, Eaton (2010), günümüz dil sınıflarını artık gramer, kelime ve ezberden öğrenmeye odaklanmayan, bunun yerine dünya çapında insanlarla bağlantı kurmanın bir aracı olarak dil ve kültürel bilginin kullanılmasının öğrenildiği alanlar olarak kabul etmektedir. Dil sınıfları, diğer alan ağırlıklı sınıflara kıyasla daha öğrenci merkezli, işbirlikçi ve teknolojik olarak yönlendirilen, yeniden kavramsallaştırılmış öğrenim ortamlarıdır. Bu durum da bu sınıfın paydaşları olan öğretmen ve öğrencilerinin 21. yüzyıl becerilerini güçlendirmektedir.

21. yüzyıl, öğrenme ve yenilik becerilerinin, bilgi, medya ve dijital okuryazarlık becerilerinin yanı sıra yaşam ve kariyer becerilerinin açık bir şekilde bütünleştirilmesini talep etmektedir. Sonuç olarak, genellikle okullar ve özelinde dil sınıfları, öğrencilere akademik öğrenmelerin yanı sıra yaratıcılık, eleştirel düşünme, iş birliği, medya okuryazarlığı, inisiyatif alma ve öz-yönelim ile sosyal ve kültürler arası becerilerin edinilmesine ve geliştirilmesine odaklanan uygulamalar ve süreçler sağlamalıdır. Araştırma sonucunda, bu amacın dil sınıflarında daha etkin bir şekilde sağlandığı görülmüştür. Dil ağırlıklı eğitim veren sınıflardaki öğrenciler; sözlü, yazılı ve sözlü olmayan iletişimi kullanma, düşüncelerini etkili bir şekilde ifade etme, karmaşık bakış açılarını anlama, çoklu medya ve teknolojileri etkin şekilde kullanabilme gibi alanlarda akranlarından olumlu anlamda ayrılmışlardır.

Bilgi ve teknolojinin çok hızlı geliştiği günümüz dünyasında bu hıza paralel olarak eğitim ve sosyal yaşam alanlarında da çok ciddi değişimler yaşanmaktadır. Bu hızlı değişim, bireylerin kişisel olarak gelişmesini ve değişmesini gerekli kılmıştır. Toplum 5.0 (süper akıllı toplum) ve Endüstri 4.0 (teknoloji devrimi) gibi kavramlarının kabul edildiği çağda, bireylerin bu sürece uyum sağlayabilmeleri için kişisel gelişimlerine önem vermeleri kaçınılmazdır. Dil eğitimi bu bağlamda öğrencileri daha avantajlı ve daha açık fikirli hale getirmektedir. 21. yüzyıl becerilerine sahip olan kişilerin zamana uyum sağlayan, donanımlı ve değişime açık oldukları bir gerçektir. Bu bağlamda daha yetkin oldukları görülen dil öğrencileri eğitim hedeflerini de yüksek tutmaktadır.

Sosyal iyi olma düzeyi yüksek bireyler dünyaya katabilecekleri değerli bir şeylerin olduğuna inanır; toplumun vatandaşları ve kurumları aracılığıyla gelişeceğine inanır; dünyaya ilgi duyar ve toplumu ve çevrelerindeki gelişmeleri anlama konusunda yeterli olduklarını hissederler. Yabancı dili olan bireyler dünyayı ve dünyadaki kültürleri anlama, anlamlandırma sürecinde bir başka ifadeyle dünya vatandaşı olma yolunda diğer bireylere göre birkaç adım öndedir. Dolayısıyla yabancı dili sahip olmak sosyal iyi olmayı da sağlamaktadır.

Hem 21.yy becerilerine hem de sosyal iyi olma düzeyine katkısı düşünüldüğünde yabancı dil ediniminin sadece akademik bir kazanç değil aynı zamanda dünyaya ve kendi toplumuna duyarlı vatandaşlar yetiştirme konusunda önemi bir kez daha gözler önüne serilmiştir. Bu bağlamda düşünüldüğünde yabancı dil eğitimi politikaları tekrardan gözden geçirilmeli, geçilmesi gereken bir ders mantığından çıkartılıp ihtiyaç haline getirilmelidir. Ayrıca sonraki çalışmalar için yabancı dil sınıfındaki öğrencilerin kariyer planlamaları, sosyal medya kullanım amaçları vb. başlıklara dayalı nitel çalışmalarla 21.yy becerileri ve sosyal iyi olma düzeylerinin neden yüksek çıktığı irdelenebilir.

ÇATIŞMA BEYANI (CONFLICT OF INTEREST)

Araştırmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

Araştırmacılardan Emine TUNÇER GÜNAY çalışmanın % 60'lık kısmından (hipotez oluşturma, veri toplama, literatür tarama ve rapor haline getirme), Doç. Dr. Hakan SARIÇAM ise %40'lık kısmından (çalışmanın planlanması, analiz ve bulguların oluşturulması ve son okuma) sorumludur.

KAYNAKÇA

- Akın, A., Demirci, İ., Nihan, Ç., Sarıçam, H., & Hilal, O. (2013). *Sosyal İyi Olma Ölçeği Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirliği*. 5. Ulusal Lisansüstü Eğitim Sempozyumu, Sakarya, Turkey
- American Association of Colleges and Universities. (2007). *College learning for the new global century*. Washington: AACU.
- Ansari, U., & Malik, K. (2013). *Image of An Effective Teacher in 21st Century Classroom*. *Journal of Educational and Instructional Studies in the World*, 3.
- Benade, L. (2015) Teachers' Critical Reflective Practice in the Context of Twenty-first Century Learning, *Open Review of Educational Research*, 2(1), 42-54. <https://doi.org/10.1080/23265507.2014.998159>
- Benevene, P., Dal Corso, L., De Carlo, A., Falco, A., Carluccio, F., & Vecina, M. L. (2018). Ethical leadership as antecedent of job satisfaction, affective organizational commitment and intention to stay among volunteers of non-profit organizations. *Frontiers in psychology*, 9, 2069.
- Bleakley, H. & Chin, A. (2004). Language Skills and Earnings: Evidence from Childhood Immigrants. *The Review of Economics and Statistics*, 86(2), 481–496. <http://www.jstor.org/stable/3211642>
- Block, D., & Cameron, D. (2002). *Globalization and language teaching*. London and New York: Routledge.
- Boholano, H. (2017). Smart social networking: 21st century teaching and learning skills. *Research in Pedagogy*, 7, 21-29. <https://doi.org/10.17810/2015.45>
- Bundy, A. (1998). Information literacy: the key competency for the 21st century. <https://docs.lib.purdue.edu/iatul/1998/papers/5/>
- Butler, J. (2012). *Subjects of desire: Hegelian reflections in twentieth-century France*. Columbia University Press.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (1. Baskı). Ankara: PegemA.
- Can, A. (2014). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi*. Ankara: Pegem A.
- Capone, V., Joshanloo, M., & Park, M. S. A. (2019). Burnout, depression, efficacy beliefs, and work-related variables among school teachers. *International Journal of Educational Research*, 95, 97-108.
- Cevik, M., & Senturk, C. (2019). Multidimensional 21st century skills scale: Validity and reliability study. *Cypriot Journal of Educational Sciences*, 14(1), 11-28. <https://doi.org/10.18844/cjes.v14i1.3506>
- Cohen, L., & Manion, L. (1994). *Research methods in education* (Fourth Edition), Routledge
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis* (2nd ed.). Hillsdale, NJ: Erlbaum
- Cox, C. (2014). *21st century skills and principles of flow in the foreign language classroom*. MA Thesis: Brigham Young University. <https://scholarsarchive.byu.edu/etd/4197>
- Crystal, D. (2006). *The fight for english: how language pundits ate, shot, and left*. Oxford University Press.
- Culhane, S.F. (2004). An Intercultural Interaction Model: Acculturation Attitudes in Second Language Acquisition. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, Vol.1, No.1, 50-61. <http://eflt.nus.edu.sg/v1n12004/culhane.pdf>
- Debrah, Y., & Smith, I. (2002). *Globalization, employment and the workplace: Diverse impact*. *Globalization, Employment and the Workplace: Diverse Impact edited Yaw Debrah and Ian Smith* (pp.1-23). London: Routledge.
- Deci, E., & Ryan, R. (1990). A motivational approach to self: integration in personality. *Nebraska Symposium on Motivation*, 38, 237-288.
- Diemer, M. A., & Blustein, D. L. (2006). Critical consciousness and career development among urban youth. *Journal of Vocational Behavior*, 68(2), 220–232. <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2005.07.001>
- Durlak, J. A. (Ed.). (2015). *Handbook of social and emotional learning: Research and practice*. Guilford Publications.
- Eaton, S. E. (2010). *Global trends in language learning in the 21st century*. Onate Press.
- Fandiño Parra, Y. J. (2013). 21st century skills and the English foreign language classroom: A call for more awareness in Colombia. *Gist Education and Learning Research Journal*, 7, 190-208.
- Friedman, T. L. (2008). *The world is flat: A brief history of the twenty-first century*. New York: Farrar, Straus, and Giroux.

- Gardner, R. C., Masgoret, A. M., & Tremblay, P. F. (1999). Home background characteristics and second language learning. *Journal of Language and Social Psychology*, 18(4), 419-437.
- Graddol, D. (2006). *English next* (Vol. 62). London: British Council.
- Göktepe-Yıldız, S. (2020). Lise öğrencilerinin 21.yüzyıl becerilerinin bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Ulakbilge*, 51, 884-897. <https://doi.org/10.7816/ulakbilge-08-51-02>
- Guo, J., & Woulfin, S. (2016). Twenty-first century creativity: an investigation of how the partnership for 21st century instructional framework reflects the principles of creativity. *Roeper Review*, 38, 153-161. <https://doi.org/10.1080/02783193.2016.1183741>
- Hancock, I. (1993). The emergence of a Union Dialect of North American Vlach Romani, and its implications for an international standard. *International Journal of the Sociology of Language*, 99, 91-104.
- Hicks, J. A., & King, L. A. (2009). Positive mood and social relatedness as information about meaning in life. *The Journal of Positive Psychology*, 4(6), 471-482. <https://doi.org/10.1080/17439760903271108>
- Hicks, J., Trent, J., Davis, W., & King, L. (2011). Positive affect, meaning in life, and future time perspective: an application of socioemotional selectivity theory. *Psychology and Aging*, 27, 181-189. <https://doi.org/10.1037/a0023965>
- Jensen, E. (2010). Between credulity and scepticism: Envisaging the fourth estate in 21st-century science journalism. *Media, Culture & Society*, 32, 615-630. <https://doi.org/10.1177/0163443710367695>
- Kazi, S. A., & Akhlaq, A. (2017). Factors affecting students' career choice. *Journal of Research and Reflections in Education*. 11(2), 187-196.
- Keyes, C. L. M. (1998). Social Well-Being. *Social Psychology Quarterly*, 61(2), 121-140. <https://doi.org/10.2307/2787065>
- Kim, H. Y. (2013). Statistical notes for clinical researchers: assessing normal distribution (2) using skewness and kurtosis. *Restor Dent Endod*, 38(1), 52-4. <https://doi.org/10.5395/rde.2013.38.1.52>
- Kirby, D. A. (2004). Entrepreneurship education: can business schools meet the challenge? *Education+ training*, 46(8/9), 510-519.
- Kirkwood, T. (2008). *Foresight Mental Capital and Wellbeing Project 2008 Final Project Report Executive Summary*. Mental Capital through Life. London: Government Office for Science
- Khadria, B. (2002). Shifting paradigms of globalization: the twenty-first century transition towards generics in skilled migration from India. *International Migration*, 39, 45- 71. <https://doi.org/10.1111/1468-2435.00171>
- Lambert, N. M., Clark, M. S., Durtschi, J., Fincham, F. D., & Graham, S. M. (2010). Benefits of expressing gratitude: expressing gratitude to a partner changes one's view of the relationship. *Psychological Science*, 21(4), 574-580. <https://doi.org/10.1177/0956797610364003>
- Liaw, S. S., Huang, H. M., & Chen, G. D. (2007). An activity-theoretical approach to investigate learners' factors toward e-learning systems. *Computers in Human Behavior*, 23, 1906-1920. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2006.02.002>
- Liu, E. Z. F., Lin, C. H., Jian, P. H., & Liou, P. Y. (2012). The dynamics of motivation and learning strategy in a creativity-supporting learning environment in higher education. *Turkish Online Journal Of Educational Technology-TOJET*, 11(1), 172-180.
- Malik, M. F., Zaman, M., & Buckby, S. (2020). Enterprise risk management and firm performance: Role of the risk committee. *Journal of Contemporary Accounting & Economics*, 16(1), 100178. <https://doi.org/10.1016/j.jcae.2019.100178>
- Marin, L. M., & Halpern, D. F. (2011). Pedagogy for developing critical thinking in adolescents: Explicit instruction produces greatest gains. *Thinking skills and creativity*, 6(1), 1-13. <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2010.08.002>
- Mathews, S. & Lowe, K. (2011). Classroom environments that foster a disposition for critical thinking. *Learning Environments Research*, 14, 59-73. <https://doi.org/10.1007/s10984-011-9082-2>
- McInerney, D. M. (2004). A Discussion of Future Time Perspective. *Educational Psychology Review*, 16(2), 141-151. <http://www.jstor.org/stable/23363837>
- MEB, EARGED (2011). *MEB 21. yüzyıl öğrenci profili*. Erişim adresi: https://www.meb.gov.tr/earged/earged/21.%20yy_og_pro.pdf
- Murray, M., & Pérez J. (2008). Information and communication technology literacy here and abroad: a comparison of college students in the US and the British Virgin Islands. *2008 Proceedings*. 16. <http://aisel.aisnet.org/siged2008/16>
- Sharif, N., Ahmad, N., & Sarwar, S. (2019). Factors influencing career choices. *IBT Journal of Business Studies (JBS)*, Ilma University, Faculty of Management Science, 15(1), 33-45. <https://doi.org/10.46745/ilma.ibtjbs.2019.151.3>
- Orbeta, A. C. (2002). *Globalization and employment: The impact of trade on employment level and structure in the Philippines* (No. 2002-04). PIDS Discussion Paper Series.

- OECD. (2018). The future of education and skills: Education 2030. Retrieved from <https://www.oecd.org/education/2030/E2030%20Position%20Paper%20>
- Popović, R., Samouilidou, E., Popović, J., & Dolga, M. (2020). Assessment of the quality of life, health, and social wellness in upper elementary school students: cross-cultural and gender specificity. *Britain International of Humanities and Social Sciences (BioHS) Journal*, 2(1), 127-142.
- Rahman, R. A., Yusof, Y. M., Kashefi, H., & Baharun, S. (2012). Developing mathematical communication skills of engineering students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 46, 5541–5547. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.06.472>
- Rahmadani, C. L., Fitrawati, F., & Syarif, H. (2019). EFL learners' perception toward the use of interactive e-book in grammar class. *AJELP: Asian Journal of English Language and Pedagogy*, 7(2), 18-30.
- Resnick, M. D., Bearman, P. S., Blum, R. W., Bauman, K. E., Harris, K. M., Jones, J., Tabor, J., Beuhring, T., Sieving, R. E., Shew, M., Ireland, M., Bearinger, L. H., & Udry, J. R. (1997). Protecting adolescents from harm: Findings from the national longitudinal study on adolescent health. *JAMA: Journal of the American Medical Association*, 278(10), 823–832. <https://doi.org/10.1001/jama.278.10.823>.
- Savu, E., Chirimbu, S., & Dejica-Cartis, A. (2014). What skills do foreign languages teachers need in the 21st century? *Professional Communication and Translation Studies*, 7(12), p:151-158. DOI: <http://dx.doi.org/10.46827/ejfl.v0i0.2209>
- Schafersman S. D. (1991). *An introduction to critical thinking*. URL (last checked 28 March 2011). <http://www.freeinquiry.com/critical-thinking.html>
- Scriven, M. (2008). A Summative Evaluation of RCT Methodology: & An Alternative Approach to Causal Research. *Journal of MultiDisciplinary Evaluation*, 5(9), 11–24. <https://doi.org/10.56645/jmde.v5i9.160>
- Sopa, I. S., & Pomohaci, M. (2018). Study regarding the motivation for practicing sports activities at students from University "Lucian Blaga" Sibiu. *Scientific Bulletin "Mircea cel Batran" Naval Academy*, 21(2), 1-13.
- Spence, R., & Smith M. L. (2010). ICT, development, and poverty reduction: Five emerging stories. *Information Technologies & International Development*, 6(Special Edition 2010), 11-17.
- Starks, D., & Paltridge, B. (2001). A note on using sociolinguistic methods to study non-native attitudes towards English. *World Englishes*, 15, 217-224. <https://doi.org/10.1111/j.1467-971X.1996.tb00107.x>
- Strand, R. (2011). Exploring the role of leadership in corporate social responsibility: a review. *Journal of Leadership, Accountability and Ethics*, 8(4), 84-96.
- Tarabishy, A., Solomon, G., Fernald R. & Sashkin, M. (2005). The entrepreneurial leader's impact on the organization's performance in dynamic markets, *Journal of Private Equity*, 8(4), 20-29. <http://dx.doi.org/10.3905/jpe.2005.580519>
- Teh, N. C., Isa, N. H., & Omar, A. (2017). Critical thinking module in promoting higher order thinking skills among secondary school students. *AJELP: Asian Journal of English Language and Pedagogy*, 5, 68-79.
- Tempelaar, D. T. (2006). The Role of Metacognition in Business Education. *Industry and Higher Education*, 20(5), 291–297. <https://doi.org/10.5367/000000006778702292>
- TÜSİAD. (1999). *Türkiye'de mesleki ve teknik eğitimin yeniden yapılandırılması*. İstanbul: Lebib Yalkın.
- TUSİAD. (2014). *STEM (Science, Technology, Engineering And Mathematics Fen, Teknoloji, Mühendislik, Matematik) Alanında Eğitim Almış İşgücüne Yönelik Talep Ve Beklentiler Araştırması*. İstanbul: TUSİAD, (2014). <https://www.tusiad.org/tr/> (28.04.2022).
- Vacharkulksemsuk, T., Sekerka, L. E., & Fredrickson, B. L. (2011). Establishing a positive emotional climate to create 21st-century organizational change. *The handbook of organizational culture and climate*, 2, 101-118.
- Voogt, J., & Roblin, N. (2010). *21st century skills: discussion paper*. University of Twente, Enschede.
- WHO. (2011). 10th Global Conference on Health Promotion Charters a Path for Creating "well-being" societies. <https://www.who.int/news/item/15-12-2021-10th-global-conference-on-health-promotion-charters-a-path-for-creating-well-being-societies>
- Yakovchuk, N. (2004). Global issues and values in foreign language education: Selection and awareness-raising. *ELTED*, 8, 28-47.
- Yang, J.Y. & Gamble, J. (2013). Effective and practical critical thinking-enhanced EFL instruction. *ELT Journal*, 67, 398-412. <https://doi.org/10.1093/elt/cct038>
- Yang, J. Y., & Teng, Y. W. (2014). Perceptions of Elementary School Teachers and Students Using Interactive Whiteboards in English Teaching and Learning. *Journal of Interactive Learning Research*, 25(1), 125-154. Waynesville, NC: *Association for the Advancement of Computing in Education (AACE)*. Retrieved May 6, 2023 from <https://www.learntechlib.org/primary/p/36106/>.
- Zhao, F. (2005). Exploring the synergy between entrepreneurship and innovation. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 11(1), 25-41. <https://doi.org/10.1108/13552550510580825>
- Zeybek, G. (2019). Lise öğrencilerinin 21. yüzyıl öğrenme becerileri kullanım düzeylerinin belirlenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 5(2), 142-156. <https://doi.org/10.24289/ijsser.505263>